
POLITISK OPLÆG

**NY UDVIKLINGS-
BISTAND**

SEPTEMBER 2013

**BEDRE FOKUS
MERE SAMMENHÆNG
KLARE PRINCIPPER**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Forord	3	
Udviklingsbistanden skal reformeres	4	
En mere fokuseret udviklingsbistand	6	
Fokus på fattigdom - fokus på Afrika		6
Fokus på vækst - fokus på frihed		7
Klare krav - Klare principper	10	

FORORD

Den danske udviklingsbistand har behov for en reform, der både sikrer bedre fokus og mere sammenhæng, men som også stiller højere krav til modtagerlandene og indfører klare principper for prioriteringen af midlerne. Dette oplæg er Venstres bud på en sådan reform.

Sidste år samarbejdede Danmark med 24 prioritetslande på tre kontinenter. Det er ikke realistisk, at et lille land som Danmark kan skabe langsigtet udvikling så mange steder. Desuden vidner det høje antal af samarbejdslande om et manglende fokus på det, som burde være hovedformålet med den danske udviklingsbistand - at bekæmpe fattigdom. Venstre foreslår derfor, at Danmark markant øger bistanden til Afrika, der huser den største andel af verdens fattigste.

I en tid, hvor pengene er knappe, og vi herhjemme gennemfører reformer og foretager skarpe økonomiske prioriteringer, er det naturligt, at vi også kigger den danske udviklingsbistand efter. Vi skal sikre, at vores udviklingsbistand i højere grad målrettes verdens fattigste, og vi skal sikre en bedre sammenhæng mellem vores udviklingsbistand og den udenrigs- og handelspolitik, vi fører. Øget frihandel og fokus på samhandel og arbejdspladsskabelse vil gavne både de lande, vi samarbejder med og Danmark. Derfor foreslår Venstre, at udviklingsbistanden fremover følger FN's målsætning på 0,7 pct. af BNI. Dermed vil Danmark fortsat høre til de lande, der yder mest i udviklingsbistand.

Når vi vælger at reformere udviklingsbistanden, skal det gøres på en måde, der sikrer, at vi får størst mulig gavn af indsatsen. Vi skal først og fremmest se på, hvad vi ønsker at opnå med vores bistand; hvor bistanden gør den største forskel; hvilke rettigheder vi særligt ønsker at fremme; og hvilke specifikke krav, vi skal stille til de lande, der modtager dansk udviklingsbistand, for at den er mest effektiv.

Udviklingsbistand er ikke en isoleret disciplin, men bør være en integreret del af Danmarks udenrigs-, handels- og sikkerhedspolitik. I praksis indebærer det, at vi ikke alene vil fokusere hjælpen, så den i højere grad udbreder liberale værdier, frihandel og markedsøkonomi. Vi vil også stille specifikke og realistiske krav til partnerlandene. I vores optik er der nemlig rettigheder, som er vigtigere end andre, og som i højere grad kan bidrage til udviklingen af selvforsørgende og levedygtige samfund. Venstre foreslår derfor at indføre et frihedsprincip som en rettesnor for dansk udviklingspolitik.

Frihedsprincippet betyder ikke, at vi ikke skal turde løbe risici med vores udviklingsbistand. Vi skal være klar over, at der er meget, som kan gå galt i udviklingssamarbejdet, men vi må ikke kaste gode penge efter dårlige.

Jakob Ellemann-Jensen
Udviklingsordfører

Christiansborg, september 2013

UDVIKLINGSBISTANDEN SKAL REFORMERES

Danmark er et af verdens rigeste lande, og den danske udviklingsbistand er relativt set blandt verdens højeste - 16 mia. kr. i 2013 svarende til 0,83 pct. af BNI. Danmark tilhører dermed en lille elite på kun fem lande, der lever op til FN's målsætning om, at verdens rigeste lande skal bidrage til verdens udviklingslande med 0,7 pct. af BNI.

Danmark skal fortsat tilhøre gruppen af lande, der yder mest i udviklingsbistand, og vi skal naturligvis fortsat leve op til FN's målsætning og vores ansvar for at bekæmpe fattigdom i verden, ligesom vi skal arbejde for, at andre lande lever op til deres ansvar. Men den økonomiske krise har sat dansk økonomi under pres.

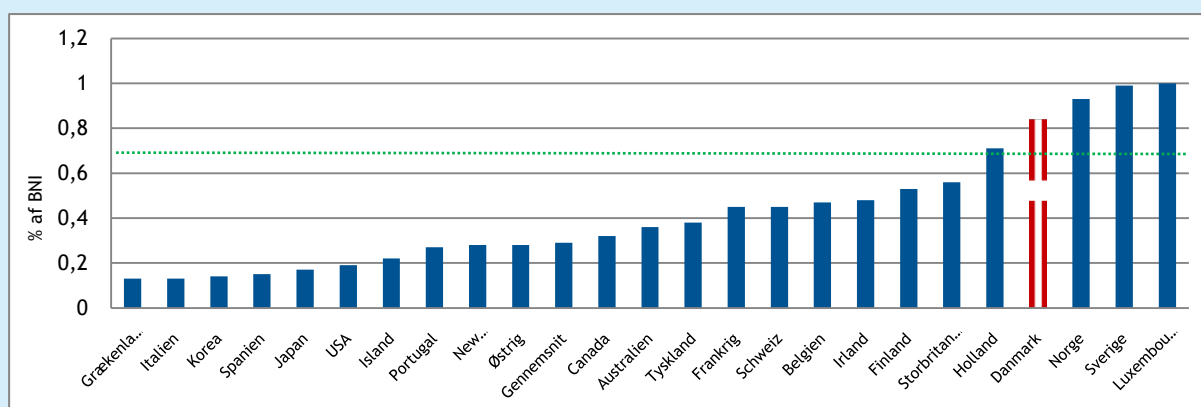
I de seneste år er der gennemført en række reformer af bl.a. dagpenge, Forsvaret, kontanthjælpen og SU'en. Og reformerne har vist, at der kan findes solide løsninger, der kan

frigøre ressourcer til at foretage investeringer i flere danske arbejdspladser. Derfor er det nu på tide, at vi kigger på, om vi skal give helt så meget i udviklingsbistand, som vi gør i dag.

Venstre ønsker at sænke udviklingsbistanden til 0,7 pct. af BNI. Dermed opfylder vi FN's målsætning, og går fortsat foran som et godt eksempel og løfter vores del af ansvaret for at hjælpe verdens fattigste. Danmark vil fortsat være blandt verdens absolut mest generøse donorlande - både målt i andelen af BNI og i forhold til antal indbyggere.

En udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI vil i 2014 svare til, at hver eneste dansker skal betale ca. 2.400 kr. til udviklingsbistanden ud over de private bidrag, der gives gennem indsamlinger, foreninger og organisationer. Det er dobbelt så meget, som hver franskmand og 2½ gange så meget som hver tysker betaler.¹ Det kan vi være stolte af.

OECD-LANDENES UDVIKLINGSBISTAND 2012

Kilde: OECD, DAC

¹ Eurostat: Official Development Assistance per capita in donor and recipient countries (2011)

Besparelsen ved en udviklingsbistand på 0,7 pct. er betydelig. I 2014 udgør besparelsen 2½ mia. kr.,² og i 2020 kan besparelsen udgøre helt op mod 7 mia. kr., hvis regeringen når sit mål om en udviklingsbistand på 1 pct. af BNI.

En reform betyder, at vi nytænker den måde, udviklingsbistand ydes på i dag. Når vi yder udviklingsbistand i fremtiden, bør det ske ud fra en vurdering af, hvor nytten er størst (såvel geografisk som økonomisk), hvad vi ønsker at opnå med vores bistand, og om Danmark har mulighed for at gøre en reel forskel. Samtidig bør enhver beslutning om at yde bilateral bistand ledsages af specifikke og realistiske krav til de lande, der skal modtage den. Det skylder vi ikke kun verdens fattigste, som vores udviklingsbistand skal hjælpe. Det skylder vi også de danske skatteydere, hvis opbakning til en generøs, dansk udviklingsbistand er afhængig

af, at vi sikrer, at den anvendes effektivt og går til dem, den er tiltænkt.

Dette oplæg bygger videre på den udviklingspolitiske strategi, "Retten til et bedre liv", som et bredt flertal i Folketinget - herunder Venstre - støtter. Strategien indeholder en række principper om f.eks. en stærk indsats for kvinders rettigheder, opbygning af retssamfund, skat som finansieringskilde, samhandel, stabilitet og beskyttelse, fleksible partnerskaber og grøn vækst. Venstre er enig i, at disse principper også i fremtiden bør være en integreret del af den danske udviklingsbistand. Dette oplæg skal derfor betragtes som et bud på, hvilke redskaber og tiltag vi i højere grad bør anvende for at sikre en større nytte af de midler, vi bruger på udviklingsbistand.

DE VÆSENTLIGSTE INITIATIVER I OPLÆGGET

- Fastsættelse af den danske udviklingsbistand på 0,7 pct. af BNI. Det indebærer, at den offentlige økonomi styrkes, samtidig med at det medvirker til at skabe fokus og skarpere prioritering i bistanden.
- Der skal indføres et frihedsprincip, så fremme af frihedsrettigheder bliver en integreret del af udviklingsbistanden. Uden frihed, ingen holdbar vækst.
- Udviklingsbistanden skal tilrettelægges, så den anvendes, hvor behovet og potentialet for udvikling er størst.
- Et større fokus på fattigdomsbekæmpelse betyder større fokus på Afrika. Venstre vil gradvis øge andelen, så langt hovedparten af den bilaterale bistand i fremtiden går til verdens fattigste.
- Udviklingsbistanden skal - hvor det er muligt - anvendes til at fjerne hindringer for vækst i udviklingslandene ved at åbne markeder og understøtte frihandel.
- Der bør i fremtiden opstilles helt konkrete krav til hvert modtagerland, der skal opfyldes inden for en bestemt periode. Hvis kravene ikke opfyldes, kan der som udgangspunkt ikke gennemføres nye initiativer i det pågældende land.
- Danmark skal fortsat yde en stor del af sin bistand gennem bidrag til multilaterale organisationer som f.eks. FN og EU.
- Den del af den danske udviklingsbistand, der fordeles af multinationale organisationer, skal løbende evalueres for at sikre, at bistanden anvendes i overensstemmelse med danske prioriteter og værdier.
- Det er et mål, at andelen af udviklingsbistand, der anvendes til indkvartering af asylansøgere herhjemme, nedbringes gennem øget hjælp til flygtninge i nærrområder. Det kan f.eks. ske gennem den multilaterale bistand i EU.

² FT 2011-12 URU, Alm. del, svar på spørgsmål 161.

EN MERE FOKUSERET UDVIKLINGSBISTAND

Behovet for udviklingsbistand er stort i mange dele af verden, og Danmark vil aldrig kunne hjælpe alle. Derfor skal vores udviklingsbistand tilrettelægges, så den bruges, hvor behovet og potentialet for udvikling er størst.

I 2012 gav Danmark støtte til 2.872 udviklingsprojekter. Danmark havde desuden defineret 24 lande på tre kontinenter som prioritetslande. Det er indlysende, at et lille land som vores ikke kan skabe langsigtet udvikling så mange steder. Venstre ønsker derfor et styrket geografisk fokus og en markant reduktion af antallet af prioritetslande.

DANSKE PRIORITETSLANDE 2012

- Bangladesh, Benin, Bhutan, Bolivia, Burkina Faso, Burma, Cambodja, Det Palæstinensiske Selvstyre, Etiopien, Ghana, Indonesien, Kenya, Mali, Mozambique, Nepal, Nicaragua, Niger, Pakistan, Somalia, Sydsudan, Tanzania, Uganda, Vietnam, Zambia og Zimbabwe.

Udfasningen af udviklingsbistanden i de lande, hvor bistanden ikke skal fortsætte, skal følge exitstrategier, som så vidt muligt udarbejdes i et tæt samarbejde med det pågældende land og relevante organisationer.

FOKUS PÅ FATTIGDOM - FOKUS PÅ AFRIKA

Hovedformålet med den danske udviklingsbistand er at bekæmpe fattigdom. Intet sted er fattigdommen så stor som i Afrika.

Afrika er suverænt det fattigste kontinent, og over halvdelen af alle afrikanere lever i ekstrem fattigdom. Derudover oplever Afrika klimaforandringer, ressourceknaphed, og eksplosiv befolkningstilvækst. Mere end halvdelen af den globale befolkningstilvækst frem til 2050 forventes at finde sted på kontinentet.³ Disse elementer kan bidrage til, at nogle af de potentielle konflikter, vi vil se i fremtiden, vil have nemmere ved at få fodfæste i Afrika - og potentielt kan give anledning til store flytningestrømme til Europa.

Desuden har Afrika et potentiale for enorm vækst. Alene i 2013 og 2014 forventes en vækst på 5-6 pct. i landene syd for Sahara,⁴ og en stor dansk indsats i regionen kan derfor skabe grobund for gode handelsmuligheder på nye markeder i fremtiden.

En række europæiske lande har allerede set potentialet i Afrika, og Danmark halter bagefter i forhold til eksport. Vi ligger langt under EU-gennemsnittet, og lande som Sverige, Finland og Tyskland er bedre til at sælge deres produkter til Afrika. Faktisk gik kun 1,1 pct. af Danmarks samlede eksport i 2011 til Afrika, og den samlede eksport til de 750 mio. mennesker, der lever syd for Sahara er på niveau med vores eksport til Færøerne. Hvis vi kunne hæve vores eksport til Afrika til EU-gennemsnittet, ville det svare til en øget eksport på 7 mia. kr. om året.⁵

Det giver derfor god mening, at den danske udviklingsbistand først og fremmest fokuseres i Afrika.

³ FN: World population prospects (2013)

⁴ IMF: World Economic Outlook (april 2013)

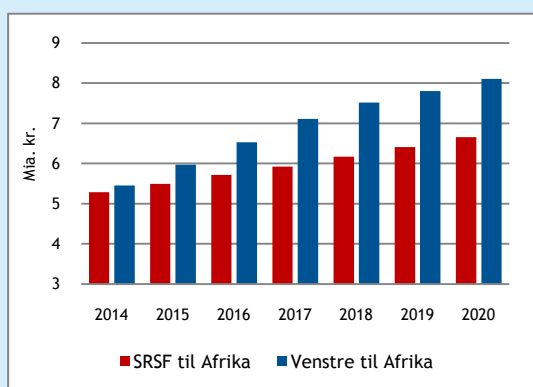
⁵ DI Indsigt (oktober 2012)

REDUCERET UDVIKLINGSBISTAND, MEN FLERE PENGE TIL VERDENS FATTIGSTE

I 2012 blev 42 pct. af Danmarks bilaterale bistand anvendt i Afrika.⁶ Det betyder med andre ord, at Danmark gav under halvdelen af sin udviklingsbistand direkte til projekter på verdens fattigste kontinent. Venstre ønsker, at den andel gradvis øges, så den i fremtiden udgør langt hovedparten af den bilaterale bistand.

Et styrket fokus på verdens fattigste kontinent vil betyde, at Danmark vil anvende flere midler til Afrika, end vi gør i dag, selvom udviklingsbistanden samlet set vil være lavere.

DANSK BISTAND TIL AFRIKA

Anm.: Det er i beregningen forudsat, at andelen af den bilaterale bistand til Afrika stiger gradvist til 65 pct. i 2020 under Venstre, mens den under SRSF årligt vil udgøre 45 pct. Det er ligeledes forudsat, at udviklingsbistanden under SRSF årligt vil udgøre 0,83 pct. af BNI.

En gradvis styrkelse af vores geografiske fokus betyder dog langt fra, at Danmark fremover kun skal engagere sig i Afrika. Danmark kan - og skal - fortsat gøre en forskel i f.eks. Afghanistan, hvor vi har en særlig forpligtelse til at fortsætte det arbejde, som allerede er sat i gang. På samme måde kan der være typer af udviklingsbistand, som Danmark har opbygget særlig erfaring og ekspertise i, og som vi derfor kan yde bedst og mest effektivt - uanset hvor i verden, der er behov for den. Derfor skal vi

også i fremtiden have friheden til at yde bistand i hele verden - men vores første prioritet skal være Afrika.

FOKUS PÅ VÆKST - FOKUS PÅ FRIHED

Hovedformålet med udviklingsbistanden er at bekæmpe fattigdom. Og det bør ske på en måde, der hjælper mennesker til at blive selvforsørgende. Mennesker i alle dele af verden vil gerne kunne klare sig selv, og det er den eneste farbare vej for at sikre, at disse mennesker også kan klare sig, når vores hjælp ikke længere er der. Økonomisk vækst og større frihed til den enkelte går hånd i hånd. Den bedste udviklingsbistand er derfor frihandel og initiativer, der bidrager til at skabe vækst.

Venstre ønsker, at udviklingsbistanden i højere grad bruges til at fjerne de forhindringer, som i de enkelte lande hæmmer væksten mest.

Forholdene for samhandlen mellem de industrialiserede lande og udviklingslande bliver jævnlige debatteret. Det er desværre sandt, at mange lande i EU har en uheldig tradition for protektionisme, der udelukker udviklingslandene fra at blive reelle aktører på deres markeder. Det er en udfordring, der naturligvis bør håndteres, og Danmark skal derfor gennem EU kæmpe for, at EU åbner markedet for verdens fattigste lande. Imidlertid er der mindst lige så store udfordringer for samhandlen udviklingslandene imellem.

TOLD- OG HANDELSBARRIERER

En udfordring er told- og handelsbarrierer, der særligt er udbredt i lande syd for Sahara. I Chad skal man f.eks. bruge over 100 dage, 11

⁶ FT 2012-13 URU, Alm. del, svar på spørgsmål 165.

formularer og over \$8.500 i told, gebyrer m.v. for at importere en container.⁷

Hensigten med de mange barrierer er typisk ikke at mindske samhandelen. I mange tilfælde er told, gebyrer m.v. den eneste effektive måde at opkræve penge til statskassen på, da mange udviklingslande savner effektive skattesystemer. De mange barrierer betyder dog, at den økonomiske vækst, der kunne opstå gennem øget frihandel udviklingslandene imellem, forhindres.

Gennem opbygning af effektive skattesystemer, statsopbygning og god regeringsførelse kan man dels sikre en vigtig indtægtskilde for udviklingslandene, der gør behovet for udviklingsbistand mindre i fremtiden, og dels gøre brugen af handelsbarrierer mindre nødvendig.

SVAG EJENDOMSRETTLIG BESKYTTELSE

En anden væsentlig forhindring for samhandel er den manglende mulighed for at optage lån, som man ser i mange udviklingslande. Det er simpelthen ikke muligt at opføre værdien af ejendom, fordi man ikke er i stand til effektivt at håndhæve den private ejendomsret.

En reel og effektiv håndhævelse af den private ejendomsret er afgørende i forhold til at sikre en selv bærende og holdbar udvikling i fattige lande. Ejendomsretten sikrer, at den ejendom, der allerede findes i udviklingslandene, kan sælges eller stilles som sikkerhed for et lån, der muliggør investeringer for ejeren. Desuden fungerer fast ejendom ofte som den direkte adgang til basale serviceydelser som f.eks. elektricitet.

En række lande i Afrika har stort set ingen form for retlig beskyttelse af ejendomsretten. En gennemgang af en række landes lovgivning foretaget af Institute for Liberty and Democracy

viser, at i f.eks. Mali er 98 pct. af al fast ejendom uden for det almindelige retssystem. I Tanzania gælder det 89 pct. af den faste ejendom i landet.⁸

Reformer af retssystemet til en bedre beskyttelse af den private ejendomsret kan f.eks. ske gennem initiativer, der kortlægger ejerskab til jord, indfører tinglysningsystemer eller uddanner jurister i forvaltningen eller domstolene.

En bedre mulighed for at udnytte den private ejendomsret vil ikke i sig selv skabe nye værdier, men den vil nyttiggøre de værdier, der allerede findes og gøre dem til aktiver.

BEDRE UDDANNELSE PÅ HØJT NIVEAU

Antallet af børn i landene syd for Sahara, der ikke deltager i skolegang, er faldende.⁹ Det er positivt, men for de nye, afrikanske generationer, der skal overtage lederskabet, er det ikke nok at være i stand til at stave og regne. Vi er nødt til at satse på uddannelse til de bedste og dygtigste afrikanske studerende, som ved lederskab og deres gode eksempel kan inspirere andre til at følge dem, og som kan understøtte ønsket om kompetente og veluddannede ledere i den offentlige administration og erhvervsliv.

Venstre ønsker derfor, at der indgås konkrete samarbejder med lokale afrikanske universiteter om udvekslingsophold på danske universiteter med det sigte at uddanne og efteruddanne fremtidens embedsfolk og politikere, så målene om god regeringsførelse lettere kan nås. Det kan for eksempel ske gennem etablering af et antal faste Afrika-stipendier som led i de danske universiteters Building Stronger Universities-initiativ.

⁷ Verdensbanken: Trading across borders

⁸ Institute for Liberty and Democracy: Country Diagnoses

⁹ UNESCO: Institute for Statistics (2013)

Ordningen kan også betyde, at de personer, som senere har mulighed for at blive nøglepersoner i afrikanske landes statsliv, får en naturlig og positiv relation til Danmark, danske forhold og ikke mindst danske virksomheder. Desuden kan ordningen medvirke til at øge den andel af udviklingsbistanden, som Danmark bruger på uddannelse. I 2011 udgjorde uddannelse kun 3,5 pct. af den samlede, danske bilaterale bistand til Afrika.¹⁰

NY ERHVERVSPULJE

Det er ingen hemmelighed, at dansk udviklingsbistand ikke kun gives for at hjælpe verdens fattigste. Den anvendes også til at fremme danske erhvervsinteresser, og mange har oplevet, hvordan en bevilling kan åbne døre, skabe kontakter og sikre ordrer. Et øget fokus på fattigdomsbekæmpelse i Afrika vil umiddelbart betyde, at mulighederne for at anvende udviklingsbistanden på en måde, der direkte er til gavn for erhvervslivet, vil blive forringet.

Venstre foreslår derfor, at der oprettes en ny erhvervspulje. Bevillinger fra puljen skal uddeles til udviklingsprojekter, der ikke kun gavner modtagerlandet, men som også fremmer danske erhvervsinteresser i forhold til f.eks. nye ordrer, åbning af nye markeder, m.v. Det vil sikre større gennemsigthed i forhold til de hensyn, der er bærende for at yde støtte til konkrete udviklingsprojekter.

VENSTRE VIL

- Større fokus i udviklingsbistanden, så den målrettes der, hvor behovet er størst.
- Flere penge til verdens fattigste. Andelen af den bilaterale bistand til Afrika skal gradvist øges, så den i fremtiden udgør langt hovedparten.
- Udviklingsbistanden skal fremme selvforsørgelse. Derfor skal bistanden i højere grad målrettes til at fjerne hindringerne for vækst gennem f.eks. nedbrydelse af toldbarrierer og bedre ejendomsretlig beskyttelse.
- Grundskole er ikke nok - heller ikke i Afrika. Derfor skal der afsættes et antal Afrika-stipendier til danske universiteter, der kan gå til de dygtigste afrikanske studerende.
- En særlig erhvervspulje skal afsættes med henblik på at yde udviklingsbistand, der fremmer dansk erhvervslivs interesser og adgang til nye markeder, når den øvrige udviklingsbistand i højere grad vil blive anvendt til fattigdomsbekæmpelse i Afrika.

¹⁰ OECD: Development at a glance - Africa (2013)

KLARE KRAV - KLARE PRINCIPPER

Danmark yder udviklingsbistand til en række lande med henblik på at forandre. Det er derfor rimeligt - og naturligt - at Danmark som donorland stiller relevante og rimelige krav til modtagerlandet. Det er der flere grunde til. Dels skal man sikre, at de danske skattekrone anvendes bedst muligt og kommer verdens fattigste til gode. Dels vil effekten af de midler, der anvendes, være større, hvis den kombineres med tiltag fra modtagerlandene. Derfor bør det også være forbundet med konsekvenser, når landene ikke lever op til de på forhånd aftalte krav.

Det er en misforståelse, at forholdet mellem donorland og modtagerland er fuldstændig ligeværdigt. Når den ene part giver bistand, og den anden part modtager, er der etableret et naturligt magtforhold, hvor donorlandet står stærkest. Det forhold skal vi ikke udnytte, men vi bør benytte det til at presse på for at få gennemført forandringer i de lande, hvor Danmark spiller en rolle. Det ligger også i forlængelse af principperne i Paris-erklæringen fra 2005, der bl.a. har til formål at sikre en større grad af ansvarlighed og fokus på resultater.

KONKRETE KRAV TIL HVERT MODTAGERLAND

Der bør i fremtiden opstilles helt konkrete krav til hvert modtagerland, der skal opfyldes inden for en bestemt periode. Det kan dreje sig om specifikke ændringer i lovgivningen, etablering af nye procedurer for samhandel, afvikling af toldbarrierer m.v. Hovedsagen er, at kravene hænger sammen med den bistand, der ydes og forfølger samme mål.

Dermed sikres en løbende opfølgning på, om den danske udvikling rent faktisk fører til fremskridt, eller om den kan anvendes mere effektivt et andet sted.

De konkrete krav bør udarbejdes og løbende opdateres i tæt dialog med modtagerlandet.

MANGLLENDE OPFYLDELSE = KONSEKVENNS

Danmark skal som donorland stille krav til de lande, som modtager dansk udviklingsbistand. Det skal naturligvis have en mærkbar konsekvens, hvis disse krav ikke opfyldes.

Venstre foreslår, at der som udgangspunkt ikke kan sættes nye projekter i gang i samarbejde med et modtagerlands regering i en periode, hvis tidligere krav til landet ikke er opfyldt inden for de aftalte rammer.

Korruptionsbekæmpelse skal stå centralt i den danske udviklingspolitiske indsats, da vi risikerer at udhule den folkelige opbakning til udviklingsbistanden, når der løbende kan rapporteres om nye tilfælde af svig og misbrug. Selvfølgelig kan udviklings samarbejde indebære risici for svindel og korruption, men vi har en forpligtelse til at være årvågne og sikre, at vi ikke kaster gode penge efter dårlige.

FRIHEDSPRINCIPPET

Hovedformålet med den danske udviklingsbistand skal være at bekæmpe fattigdom. Det betyder imidlertid ikke, at vi skal vende det blinde øje til overtrædelser af basale frihedsrettigheder. Derfor skal bistanden indrettes, så den også bidrager til at udbrede frihedsrettigheder og demokratiske værdier. Det ønsker vi både af hensyn til befolkningerne i modtagerlandene, men også fordi demokrati og rettigheder kan være en katalysator for øget udvikling.

Venstre vil derfor indføre et nyt "frihedsprincip" i dansk udviklingspolitik, der bevirker, at regeringer kun kan modtage bistand fra Danmark, hvis de overholder de mest basale

frihedsrettigheder *eller* aktivt arbejder for at udbrede disse. Det væsentlige er således ikke stadiet, men bevægelsen. Sker der reelle tilbageskridt i forhold til frihedsrettighederne, fastfryses bistanden, således at der ikke iværksættes nye bistandsprojekter i samarbejde med regeringen, før det kan dokumenteres, at der igen sker politiske fremskridt med hensyn til frihedsrettighederne. Bistand, der gives direkte til civilsamfundsorganisationer uden om regeringen rammes naturligvis ikke.

Vi skal fortsat være villige til at risikere noget med vores bistand, og hensigten med frihedsprincippet er ikke, at vi helt skal undgå udviklingsprojekter i lande, hvor vi ikke har sikkerhed for, at frihedsrettighederne overholdes. Vi skal fortsat engagere os i lande, der historisk og aktuelt har en problematisk holdning til frihedsrettighederne for at skabe forandring. Men vi skal ikke se stiltiende til og i realiteten understøtte en regering, hvis forandringen er til det værre.

Hensigten med frihedsprincippet er en systematisk understregning af, at frihedsrettighederne udgør en principiel kerne af menneskerettighederne. Venstre ønsker, at frihedsprincippet fremover skal fungere som en rettesnor for dansk udviklingspolitik, når vi oplever tilbageskridt. Regeringerne i vores partnerlande skal vide, at det har konsekvenser, når de knægter basale rettigheder, som vi bl.a. har set det i Uganda, hvor homoseksuelles rettigheder er under pres.

HJÆLP TIL FLYGTNINGE I NÆROMRÅDERNE

En stor del af den danske udviklingsbistand anvendes på udgifter til indkvartering af asylansøgere i Danmark. Og udgifterne er stigende. I 2013 udgør de over 1 mia. kr. af udviklingsbistanden - det er den højeste andel i 10 år.¹¹ Det har ført til det paradoks, at

hjælpen til verdens fattigste rundt om i verden reelt er faldende, selvom SRSF-regeringen ad flere omgange har øget udgifterne til udviklingsbistanden.

Disse midler ville kunne anvendes mere effektivt, hvis vi i stedet var bedre til at hjælpe flygtninge i deres nærområder. Udover at vi ville kunne hjælpe flere, ville vi også kunne hjælpe de flygtninge, der er for svage til at tage den lange og typisk også dyre tur til Danmark.

Ambitionen om at hjælpe flere flygtninge i nærområdet bør derfor være en prioritet i den danske udviklingsbistand - og særligt for vores engagement i den multilaterale bistand. Det gælder både i forhold til at skabe langsigtet udvikling, men også i forhold til at afhjælpe humanitære katastrofer, som f.eks. den konflikten i Syrien har skabt. Her vil bedre og mere hjælp til flygtninge - f.eks. gennem FN eller EU - i nærområderne betyde, at færre midler skal anvendes til indkvartering af asylansøgere i Danmark. Det giver flere midler, der kan anvendes til verdens fattigste.

DANMARKS MULTILATERALE BISTAND

Venstre ønsker at fastholde en betydelig del af udviklingsbistanden som multilateral bistand, der ydes gennem internationale organisationer som FN og EU. Mulighederne for at gøre en reel forskel med meget store projekter bliver alt andet lige større, når man står sammen med andre lande, som har samme målsætninger.

Vi skal samtidig holde os for øje, at en risiko ved det multilaterale samarbejde er, at fokus kan forsvinde, fordi ingen af de bidragende lande føler et tilstrækkeligt ejerskab til projekterne. Derfor er det afgørende, at vi har et udøget syn på vores samarbejde i de multilaterale organisationer og bevarer en fleksibilitet til at flytte støtten derhen, hvor den er mest effektiv, og hvor den bedst tjener til opfyldelse af danske prioriteter.

¹¹ FT 2012-13: Udenrigsudvalget. Svar på spørgsmål 53

EU er verdens største yder af udviklingsbistand. Danmark bør udnytte den goodwill, der ligger i at være blandt verdens førende på området, til at øve indflydelse på tildelingen af de fælles europæiske bistandsmidler på en måde, som er i tråd med den danske udviklingspolitik.

Den fortsatte danske position som en af verdens ledende bidragsydere skal suppleres med en aktiv diplomatisk indsats for at få andre velstående lande, herunder ikke mindst de øvrige EU-medlemslande, til også at efterleve deres forpligtelse om at bidrage til verdens fattigste med 0,7 pct. af landets BNI.

VENSTRE VIL

- Danmark skal stille klare krav til de lande, der modtager udviklingsbistand. Manglende opfyldelse af kravene skal betyde, at der ikke kan sættes nye projekter i gang i landet.
- Et nyt "frihedsprincip" skal fungere som en rettesnor for Danmarks udviklingsbistand. Princippet indebærer, at regeringer kun kan modtage bistand fra Danmark, hvis de overholder de mest basale frihedsrettigheder *eller* aktivt arbejder for at fremme disse.
- Noget-for-noget-aftaler kan sikre en løbende opfølgning af effektiviteten af bistanden og desuden fremme incitamentet hos modtagerlandenes regeringer til at gennemføre reformer.
- Der skal bevares en fleksibilitet i forhold til vores multilaterale engagement, så vi løbende kan flytte støtten derhen, hvor den er mest effektiv, og hvor den er bedst i overensstemmelse med danske prioriteter.
- Hjælp til flygtninge i nærområder bør være en prioritet i dansk multilateral udviklingsbistand.
- Danmarks position som et af de få lande, der opfylder FN's målsætning om at yde bistand svarende til 0,7 pct. af BNI, skal bruges til en aktiv diplomatisk indsats for at få andre velstående lande til også at leve op til deres forpligtelser.

Venstres Center for Kommunikation og Politik
Christiansborg, DK-1240 København K
Telefon: 3337 4581
venstre@ft.dk
venstre.dk

VENSTRE